

Донецька Народна Республіка
Міністерство освіти і науки
ДОУ ВПО «Донецький національний університет»
Філологічний факультет
Кафедра історії російської літератури і теорії словесності

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ

Навчально-методичний посібник

напрямок підготовки «Філологія»
спеціальність «Українська мова і література»

Укладач О. Р. Міннуллін

Донецьк
ДОУ ВПО «ДонНУ»
2016

УДК 821.161.2.001 (075.8)

Рецензенти:

Ветрова Е. С. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовознавства Макіївського економіко-гуманітарного інституту;

Ярошевич І. А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та прикладної лінгвістики Донецького національного університету

*Утверджено на засіданні ученого совета ДонНУ.
Протокол № 6 от 27.05.2016*

Історія української літературної критики : навчально-методичний посібник: для студентів за напрямом підготовки «Філологія», спеціальність «Українська мова і література» / укладач : О. Р. Міннуллін. – Донецьк: ДОУ ВПО «ДонНУ», 2016. – 60 с.

Навчально-методичний посібник затверджено на засіданні наукової ради філологічного факультету ДонНУ та схвалено навчально-методичною комісією ДонНУ за напрямом підготовки «Філологія»

УДК 821.161.2.001 (075.8)

© О. Р. Міннуллін, 2016 р.

© ДОУ ВПО «ДонНУ», 2016 р.

ЗМІСТ

Передмова	4
Опис навчальної дисципліни	6
Структура навчальної дисципліни.....	7
Навчальні матеріали до лекційної частини курсу.....	9
Теми практичних занять	16
Самостійна робота студента	17
Зразки типових завдань поточного контролю:	19
Контрольні питання з курсу	21
Система оцінювання набутих студентами знань	26
Методичне забезпечення курсу.....	29
Плани практичних занять.....	33
Тестові завдання з курсу.....	41
Навчально-методичні додатки	57

ПЕРЕДМОВА

Основу курсу «Історія української літературної критики» формують два основні проблемні кола: 1) теоретико-літературне – літературна критика розглядається в теоретичному аспекті як різновид літературної діяльності; 2) історико-літературне – розгляд історії української літературної критики від Київської Русі до сучасності. Лекційна частина курсу, практичні заняття і самостійна робота студентів спрямовані на поглиблений аналіз і вивчення провідних літературно-критичних концепцій (П. Куліша, І. Франка, М. Драгоманова, М. Зерова, М. Хвильового, Л. Білецького, О. Білецького, І. Дзюби та ін.)

Протягом вивчення курсу наголошується на розумінні літературно-критичної діяльності як важливого чинника загального літературного процесу, оскільки критик своїми оцінками, тлумаченнями та інтерпретацією творів здатний безпосередньо впливати на творчість письменника, формувати громадську думку щодо певного літературного явища.

Початкова тема («Літературна критика як різновид літературної діяльності») передбачає загальне ознайомлення зі змістом курсу, предметом і завданнями літературної критики як навчальної дисципліни та однієї з головних (разом з теорією та історією літератури) галузей літературознавства.

Структура кожної навчальної теми історико-літературної частини курсу зумовлена специфікою дисципліни і складається з таких принципово важливих компонентів:

1. Загальна оцінка літературно-критичної діяльності періоду.
2. Вивчення його основних літературно-критичних тенденцій.
3. Аналіз та оцінка основних літературно-критичних концепцій та дискусій.

Метою курсу є з'ясування потреб і функцій літературної критики як одного з різновидів літературної діяльності, її ролі для певної історико-культурної доби, її специфіки на різних етапах розвитку літературного процесу; визначення її ролі у виробленні методологічних принципів дослідження, аналізу, критеріїв оцінок, методично-дослідницького інструментарію й термінології; вивчення суспільно-політичних, історико-культурних передумов появи літературної критики, основних тенденцій, загальних закономірностей, національної специфіки процесу та етапів його розвитку. Відповідно до мети курсу передбачаємо завдання курсу:

– сприяти усвідомленню студентами суті, мети й функцій літературної критики;

– ознайомити студентів з розвитком літературно-критичної думки в Україні;

– розтлумачити студентам принципові літературно-критичні концепції, які суттєво вплинули на розвиток вітчизняної літератури;

– допомогти студентам встановити зв'язок цих концепцій з історією, філософією, естетикою, етикою, психологією, природничими науками;

– сприяти виявленню та засвоєнню закономірностей історичного розвитку літературної критики.

За підсумками вивчення «Історії української літературної критики» студент повинен **знати**:

– суть, мету і функції літературної критики;

– суспільно-політичні, історико-культурні передумови появи літературної критики, основні тенденції, загальні закономірності, національну специфіку процесу та етапи його розвитку;

– основні літературно-критичні концепції, їхні переваги й недоліки.

Студент повинен **вміти**:

– визначати сильні й слабкі сторони літературно-критичних концепцій;

– самостійно здійснювати літературно-критичний аналіз художнього твору, літературного явища, літературного видання, використовуючи при цьому набуті знання.

У процесі навчання використовуються такі методи:

1. Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (вступна, поточна, підсумкова, інформативна, аналітична, проблемна).

2. Наочні: спостереження, ілюстрація.

3. Практичні: практична робота, семінар, дискусія; вправи (підготовчі, тренувальні, творчі) тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>Гуманітарні науки</u> Напрямок підготовки <u>Філологія</u>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Українська мова і література</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 7		4-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
		7-й	9-й
Загальна кількість годин: д/в – 72 з/в – 72		Лекції	
		16 год.	12 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		42	56
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: підсумковий – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання відділення – 36 / 72; для заочної форми навчання – 14 / 72.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Літературна критика як різновид літературної діяльності	11	2	0	-	-	9	10	2	0	-	-	8
Тема 2. Передумови й особливості формування української літературної критики	5	2	0	-	-	3	9	1	0	-	-	8
Тема 3. Українська літературно-критична думка періоду нової літератури (XIX ст.)	10	2	2	-	-	6	9	1	0	-	-	8
Тема 4. Українська літературна критика кінця XIX – початку XX ст.	14	4	4	-	-	6	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Літературна критика в Україні у міжвоєнний період (1917 – 1940 рр.)	11	2	4	-	-	5	12	2	2	-	-	8

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Тема 6. Українська літературна критика кінця 40-х – 80-х рр. XX ст.	8	2	2	-	-	6	10	2	0	-	-	8
Тема 7. Літературна критика кін- ця 80-х рр. XX – початку XXI ст.	13	2	2	-	-	9	10	2	0	-	-	8
Усього годин	72	16	14	-	-	42	72	12	4	-	-	56

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ДО ЛЕКЦІЙНОЇ ЧАСТИНИ КУРСУ

Важливим завданням курсу «Історія української літературної критики» є формування у студентів знання основ літературної критики, вироблення у них навичок літературно-критичної діяльності, удосконалення навичок сприйняття й осмислення конкретного літературного твору і всього літературно-художнього процесу. Важливим завданням є з'ясування природи літературної критики, її методів, жанрів, функціонально-стильових різновидів, спрямування самостійної роботи студентів на вивчення найкращих зразків літературно-художньої критики.

Запропонований курс зорієнтований передусім на активну стимуляцію самостійної роботи студента. Це не тільки його безпосередня підготовка вдома індивідуально-творчих та самостійних робіт, це також і опрацювання матеріалів для практичних занять, і активна робота на лекційних. Зосередимось на кожному з напрямків роботи (самостійна робота, практичні заняття та лекційні заняття) окремо.

Сучасні умови навчання і новітні методики вказують, що навчальний процес не може бути монологічним, навіть під час лекцій. Важливо, щоб на лекційному занятті з «Історії української літературної критики» лектор відчував зворотній зв'язок з аудиторією, тому до лекції варто залучати елементи проблемної бесіди, не зневажати такими елементарними формами активізації студентів під час заняття, як актуалізація попередньо набутих знань та формування проблемного поля задля того, щоб послідовно крок за кроком висвітлити різні аспекти обраних проблем. Студент проходить шлях усвідомлення і вирішення дискусійних питань науки разом з лектором, а не отримує готові знання, які він репродуктивно засвоює.

Актуальною для студентів філологічного факультету є можливість оволодіти методикою аргументації своїх висловлювань про ідейно-естетичні особливості твору, індивідуальний стиль автора, удосконалити естетичний смак.

На практичні заняття з курсу «Історія української літературної критики» виносяться теми, які, на наш погляд, є найбільш важливими в розумінні історичного розвитку, становлення і функціонування літературної критики. Явища літературної критики розглядаються з точки зору їх феноменального осмислення.

Літературна критика осмислюється як конкретна наука, тому живиться термін літературно-наукова критика, а не літературно-художня, як

це прийнято в вітчизняному теоретичному дискурсі. Важливим моментом розуміння феномену явища є розгляд літературно-критичної діяльності як літературної творчості взагалі.

Система практичних занять побудована таким чином, що найбільше навантаження робиться на вивчення тем, присвячених еволюції української літературної критики в 19 і 20 століттях, коли вона й розвивається найбільш інтенсивно. Кожне практичне заняття побудоване навколо певної визначної постаті в літературному процесі (П. Куліш, М. Драгоманов, І. Франко, Л. Білецький, М. Хвильовий, І. Дзюба та ін.). Діяльність літературного діяча розглядається в контексті доби, що дає змогу відстежити провідні тенденції розвитку літературної критики на певному етапі.

Розпочинає серію практичних занять розгляд діяльності засновника професійної літературної критики в Україні Пантелеймона Куліша. Розглядаються головні статті критика та видання, з якими він був безпосередньо пов'язаний: «Основа» та «Хата». Оцінки творчості сучасників П. Кулішем розглядаються поруч з його літературно-громадською діяльністю. На цьому практичному занятті варто торкнутися й важливого компонента літературної роботи Пантелеймона Куліша – його перекладацької діяльності, якій в курсі історії літератури не приділяється достатньої уваги.

Друге практичне заняття присвячене видатному українському літературознавцеві, вченому-фольклористу, літературному критикові й громадському діячу Михайлові Драгоманову. Предметом вивчення стає здебільшого наукове надбання Драгоманова, але також і полеміки, в яких він брав участь. Окреме питання присвячено його ставленню до Тараса Шевченка й подальшому розвитку цього дискусійного питання в історії української літератури (стаття Дмитра Донцова «Шевченко і Драгоманов»). На занятті варто торкнутися також видавничої діяльності Драгоманова та його роботи щодо популяризації української літератури в Європі.

Наступне практичне заняття – «Іван Франко як видатний літературний критик». Заняття присвячене складній і суперечливій еволюції літературно-критичних поглядів Каменяра, серії літературних дискусій, в яких він бере участь, а деякі – ініціює. Метою і завданням заняття є осмислення місця вченого й літературного діяча у загальнокультурному українському контексті, зв'язок ідей, розроблених вченим, зі світовою філологічною думкою, безпосередня робота з інтерпретації, тлумачення та розуміння літературознавчого тексту.

Практичне заняття за монографією Леоніда Білецького має на меті не тільки вивчити наукову концепцію історико-літературного процесу в Укра-

їні цього видатного вченого, але й зосередитись на формуванні літературознавчих шкіл у вітчизняній науці про літературу. Розбір класичної роботи наближує студентів і до розуміння специфіки діаспорного літературознавства першої половини 20 століття, і до розуміння процесу формування історичної школи літературознавства в кінці 19 століття.

Вивчення дискусії 1925–1928 рр. включене до курсу історії української літератури, але її головний літературно-критичний аспект не може бути висвітлений в цьому курсі в достатній мірі, хоча б з причини браку часу. На практичному занятті з «Історії української літературної критики» певні лакуни у вивченні цього питання заповнюються. Постаті й літературно-критичну творчість М. Хвильового, М. Зерова, Е. Блакитного та інших діячів доби «розстріляного відродження» розглянуто всебічно. Придільено увагу й певним аспектам повсякдення літературних діячів (зокрема, до практичного заняття включено розгляд «Щоденника» Сергія Єфремова).

Шосте практичне заняття присвячено вивченню діяльності та літературно-критичному доробку видатного літературного діяча ХХ–ХХІ століття, нашого земляка Івана Дзюби. Різнобічна діяльність І. Дзюби, його постійне прагнення ідеалу в літературі й громадській діяльності– у центрі розгляду. Головну увагу приділено процесу 60-х років, пов'язаному з його роботою «Інтернаціоналізм і русифікація», дискусіям цих років. Значну увагу приділено роботам мемуаристичного характеру, виданих І. Дзюбою в останні роки.

Останнє практичне заняття зосереджує увагу студентів на актуальному літературному процесі та його критичній рецепції.

Загальною метою кожного практичного заняття є показ діалектичного зв'язку розвитку української літературної критики зі світовою філологічною думкою, впливу цієї думки на ідеї вітчизняних учених-філологів і, з іншого боку, орієнтування студентів на бачення індивідуальності, неповторності та вагомості українського інтелектуального надбання, значення української філологічної науки для всієї світової культури. Конкретний, детальний аналіз праць окремих літературних критиків і має на меті предметну розмову в доведенні тези вагомості і значущості української літературно-критичної думки. Методика проведення практичних занять орієнтована на активізацію процесу самостійного осмислення й тлумачення, на творче обдумування історичного й текстуального матеріалу.

Не всі теми можна достатньо глибоко розглянути на лекційних і практичних заняттях, тому частина їх виноситься на самостійне опрацювання. Самостійна робота студентів побудована таким чином, щоб матеріал курсу був засвоєний всебічно. У ній поєднано репродуктивний і творчий компо-

ненти: крім звичного конспектування, складання таблиць тощо, до складу самостійних робіт входять види робіт, зорієнтовані на творчий самовияв студента, розвиток його індивідуального літературного смаку, формування естетичної оцінки. Це надає змогу оволодіти необхідними навичками практичної літературно-критичної роботи, які можуть знадобитися студентам у майбутній професійній діяльності.

Запропоновані тестові завдання можуть бути використані як під час поточного модульного контролю, так і при підсумковому контролі на заліку. Вони охоплюють усі теми, представлені в курсі «Історії української літературної критики».

Лекція 1

Тема 1

Літературна критика як різновид літературної діяльності

Загальне поняття про літературну критику. Предмет, завдання і значення літературної критики. Зв'язок критики з іншими науками. Критерії оцінки літературного твору. Літературна ієрархія. Критик і письменник. Критик і читач. Критик і літературний процес. Критика і літературознавство. Письменницька критика. Жанри літературно-художньої критики, їх класифікація. Структура літературно-критичного виступу. Стиль критичного твору. Тенденції сучасної української літературної критики.

Лекція 2

Тема 2

Передумови й особливості формування української літературної критики

Початки української літературної критики в синкретичних текстах періоду Київської Русі. Елементи літературно-критичної діяльності у творчості письменників-полемістів. Передмови та післямови як літературознавчі та літературно-критичні джерела. Виступи письменників-полемістів як перша дискусія в українській літературі. Розвиток елементів літературної критики у поетиках і риториках (Ф. Прокопович «Мистецтво поетики»; М. Довгалевський «Сад поетичний»). Значення естетики Г. Сковороди у процесі формування критично-інтерпретаторської традиції в Україні.

Лекція 3

Тема 3

Українська літературно-критична думка періоду нової літератури (XIX ст.)

Українська критика у I чверті (20–30-ті роки) XIX ст.: перші літературні гуртки в Україні; критика на сторінках періодичних видань; українські письменники-критики з харківської школи романтиків; альманахи цього періоду. Загальна характеристика української критики 40–60-х рр. XIX ст. (збірники, альманахи, журнал «Основа», літературно-критична творчість М. Костомарова, Т. Шевченка, П. Куліша).

Лекції 4–5

Тема 4

Українська літературна критика кінця XIX – початку XX ст.

Особливості літературної критики кінця XIX – початку XX ст. Дискусії 70–80-х років про стан та перспективи розвитку вітчизняної літератури. Основні літературно-критичні тенденції цього періоду. Полеміки між І. Франком, Лесею Українкою, М. Драгомановим і Б. Грінченком. Основні напрями літературно-критичної діяльності: історико-порівняльні студії (М. Драгоманов); поєднання двох літературних стихій – художньої та критичної (І. Франко, Леся Українка, Б. Грінченко, М. Коцюбинський та ін.); спроби бібліографічної систематизації та інтерпретації літературно-біографічного матеріалу (М. Костомаров, І. Левицький та ін.); зародження традиції монографічного узагальнення й історико-літературного осмислення фактичного матеріалу (М. Петров, М. Дашкевич, І. Франко, О. Огоновський, О. Колеса, Б. Лепкий). Літературно-критична діяльність І. Франка. Леся Українка як літературний критик. Зміцнення наукових основ українського літературознавства. Філологічний семінар В. Перетца. Літературно-критичні праці М. Дашкевича, С. Єфремова. Літературно-критична діяльність угруповання «Українська хата». Естетико-психологічна концепція М. Євшана.

Лекція 6

Тема 5

Літературна критика в Україні у міжвоєнний період (1917–1940 рр.)

Літературна критика 10–20-х рр. ХХ ст.: зміст, основні концепції, полеміки, літературно-мистецька періодика, літературні критики (Ю. Меженко, Б. Якубський, Я. Савченко, С. Щурат, І. Айзеншток, М. Зеров, П. Филипович, Д. Загул, М. Хвильовий). Праця Л. Білецького «Основи української літературно-наукової критики» (1925 р.) як проблемний аналіз літературознавчих шкіл. Дослідницька робота в системі ВУАН та у вищих навчальних закладах (С. Єфремов, А. Кримський, М. Зеров, П. Филипович, М. Драй-Хмара, К. Копержинський та ін.), методологічні підходи до створення підручників (В. Родзикевича, О. Дорошкевича, А. Шамрая та ін.). Осмислення літератури в контексті «марксистського літературознавства» (В. Коряк, Д. Загул, М. Доленго, Я. Савченко, Ф. Якубовський, П. Петренко, В. Еллан-Блакитний, І. Кулик, О. Дорошкевич), літературний процес 20–30-х рр. у руслі методу соціалістичного реалізму. Науково-дослідницька робота О. Білецького періоду 20–30-х рр. Нещадна критика творів репресованих протягом 1933–1937 рр. письменників (Г. Косинки, Остапа Вишні, Мирослава Ірчана, М. Куліша, М. Семенка, В. Підмогильного та ін.).

Лекція 7

Тема 6

Українська літературна критика кінця 40-х–80-х рр. ХХ ст.

Літературна критика «материкової» України: літературна критика на сторінках журналу «Українська література»; критика кіноповісті О. Довженка «Україна в огні» як приклад поцінування твору на засадах соціалістичного реалізму; вульгаризація науки про літературу в «Історії української літератури» 1954–1956 рр.

Літературно-критичне життя кінця 50–60-х рр. ХХ ст. в «материковій» Україні: ідеологічні оцінки творчості, догматичний характер дискусій, вульгаризація класичної спадщини, партійно-класове прочитання української літератури «офіційною» критикою; естетичне осмислення літератури шістдесятників (Л. Новиченко, М. Коцюбинська, В. Іванисенко, М. Острик,

П. Мисик, С. Крижанівський; літературно-критична полеміка про творчість І. Світличного у статтях Л. Кореневича, О. Ставицького, П. Загребельного, В. Іваниченка); метод накладання критичних табу на літературні твори («Собор» О. Гончара, «Мальви» Р. Іваничука, «Катастрофа» В. Дрозда, «Полтава» Р. Андріяшика та ін.). Стан літературної критики впродовж 70–80-х рр. (здобутки й прорахунки, збірники критичної есеїстики, періодика цього часу).

Лекція 8

Тема 7

Літературна критика кінця 80-х рр. XX–початку XXI ст.

Дослідження сталих явищ українського літературного процесу (О. Мишанич, М. Яценко, П. Хропко, Н. Калениченко, М. Наєнко, Р. Гром'як, Д. Наливайко, Г. Клочек та ін.). Підсумкові роботи кінця 80-х рр. як вияв соціалістичного літературознавства (підручники, енциклопедії). Літературно-критичні розвідки на сторінках періодичних видань. Історико-філологічний синкретизм нового літературознавчого мислення (М. Жулинський, М. Ільницький, М. Дубина, Т. Салига, Є. Баран, Л. Тарнашинська, М. Наєнко, С. Павличко, І. Бондар-Терещенко, Т. Гундорова, В. Агеєва та ін.). Літературно-критична концепція журналу «Критика», сайту «Літакцент» та сучасних літературних та літературно-критичних журналів «Київ», «Дніпро», «СіЧ», «Кур'єр Кривбасу», «Січеслав», «Дзвін», «Шо», «Четвер», «Всесвіт», «Березіль» та інших.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Літературно-критична діяльність Пантелеймона Куліша	2
2	Літературно-критична діяльність Михайла Драгоманова	2
3	Іван Франко як видатний літературний критик	2
4	Фундаментальна праця Леоніда Білецького «Основи української літературної критики» (1925)	2
5	Літературна дискусія 1925–1928 років у літературно-критичному аспекті	2
6	Літературно критична діяльність Івана Дзюби	2
7	Актуальні тенденції сучасної літературної критики	2

*Примітка. Плани практичних занять дивись у розділі «Методичні рекомендації з курсу»

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

№ з/п	Самостійна робота	Кількість годин
1	2	3
1	Підготувати конспект наступних статей: 1. Еліот Т. С. Функції літературної критики // Антологія світової літературно-критичної думки / під ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002. – С. 86–94. 2. Брюховецький В. Рух угору чи Сізіфова праця? // Силове поле критики. – К., 1984. – с. 158 – 169. 3. Наєнко М. К. Літературна критика і критерії художності // Філологічні семінари: літературна критика і критерії художності: збірник статей. – К., 2009	5
2	Зробити літературно-критичний розбір вірша сучасного українського поета*	4
3	Законспектувати статтю І. В. Іваньо «Поетика» Митрофана Довгалевського»	3
4	Законспектувати першоджерела за хрестоматією «Історія української літературної критики та літературознавства»: хрестоматія у 3 кн. – К., 1996–1998 / Під ред. П. Федченка. – Кн. 1. – С. 111–115, 194–211, 344–354 (Т. Шевченко, М. Костомаров)	2
5	Підготувати повідомлення на тему «Внесок М. Максимовича в розвиток української фольклористики»	2
6	Підготувати конспект з теми «Іван Білик і розвиток української професійної критики»	2
7	Законспектувати першоджерела за хрестоматією «Історія української літературної критики та літературознавства»: хрестоматія у 3 кн. – К., 1996 – 1998 / Під ред. П. Федченка. – Кн. 2. – С. 212 – 237 (І. Нечуй-Левицький)	2
8	Підготувати конспект на тему «Філологічна школа українського літературознавства та її модерні розгалуження» за підручником М. К. Наєнка «Історія української літературної критики і літературознавства». – К., 2011. – с. 175 – 202	2
9	Підготувати повідомлення на тему «В. Домонтович у літературному процесі першої половини ХХ століття»	3

1	2	3
10	Зробити конспект першоджерел за книгою «Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики. У 4 кн. – Кн. 2 / Під ред. В. Яременка. – К., 1994. – С. 72–79 (Ю. Шевельов про В. Домонтовича), с. 600 – 607 (Д. Донцов про О. Телігу), с. 147–157 (Ю. Лавріненко про Є. Маланюка)	3
11	Підготувати реферативну роботу (в конспекті) на тему «Літературно-критична діяльність Юрія Шереха»	2
12	Підготувати повідомлення на тему «Микола Ільницький як літературний критик»	3
13	Підготувати реферат про діяльність одного сучасного українського літературного критика або літературознавця (Тамара Гундорова, Ігор Бондар-Герещенко та ін.)	4
14	Зробити аналітичний огляд одного номера сучасного літературного, літературно-критичного або літературознавчого періодичного видання**	5
	Всього	42

*Примітка. Рекомендований план літературно-критичного розбору ліричного твору дивись у додатку № 1 розділу «Методичні рекомендації з курсу».

**Примітка. Рекомендований план аналізу видання дивись у додатку № 2 розділу «Методичні рекомендації з курсу».

Форми викладання:

- лекції: інформативні, проблемні, аналітичні;
- методи проблемного навчання;
- модульно-рейтингова система навчання;
- евристичне навчання.

Методи навчання:

- опитування;
- виконання практичних завдань;
- опрацювання наукової літератури, її аналіз;
- проблемна бесіда.

Методи контролю:

- міні-самостійні роботи на заняттях;
- модульні контрольні роботи;
- залік.

ЗРАЗКИ ТИПОВИХ ЗАВДАНЬ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ:

I. Теоретичні питання

1. Дайте характеристику літературно-критичної діяльності Пантелеймона Куліша.
2. Охарактеризуйте літературну полеміку навколо роману О. Гончара «Собор».

II. Практичне завдання.

Зробіть літературно-критичний аналіз запропонованого вірша І. Римаку

на вулиці Василькогасе
де Пауль Целан народивсь
щасливці надібують фрази
які допоможуть колись
стояти на вітрі нічному
на всіх споконвічних мостах
бо з ними мандрує потому
в пір'їнці захований птах

III. Дайте відповіді на тестові запитання

1. В якому місті в 1804 році засновано перший університет на східній Україні, де працюватиме ціла низка видатних літературознавців, лінгвістів та фольклористів (І. Срезневський, І. Рижський, О. Склабовський, П. Гулак та ін.):
 - А) у Києві;
 - Б) у Львові;
 - В) у Харкові;
 - Г) в Одесі.
2. В якому виданні опубліковано замітку П. Гулака-Артемівського «Нечто для сочинителей»:
 - А) «Украинский журнал»;
 - Б) «Амалтея»;
 - В) «Харьковский Демокрит»;
 - Г) «Украинский вестник»?

3. Назвіть автора «Супліки до пана іздателя»:
- А) П. Гулак-Артемівський;
 - Б) Г. Квітка-Основ'яненко;
 - В) М. Максимович;
 - Г) Є. Гребінка.
4. Назвіть видавця збірок українських народних пісень 1827, 1834 та 1849 рр:
- А) О. Бодянський;
 - Б) М. Костомаров;
 - В) М. Максимович;
 - Г) Т. Шевченко.
5. Про кого йдеться в уривку з М. Костомарова: «Малороссийская женщина, осужденная в течение двух веков на мгновенную радость, на минутные пламенные восторги, а потом на горькую, часто досмертную тоску, окованная в своих желаниях непреодолимою судьбою, получила себе в удел склонность к мечтательности, оттеняющей ее даже в минуты полного наслаждения своим бытием»:
- А) Маруся;
 - Б) Наталка Полтавка;
 - В) Катерина;
 - Г) героїня народних пісень?

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З КУРСУ

1. Предмет, завдання і значення літературної критики.
2. Зв'язок критики з іншими науками. Критика і літературознавство.
3. Проблематика статті «Рух угору чи сізіфова праця?» (В. Брюхо-вецький. Силове поле критики.– К., 1984).
4. Поняття літературної ієрархії.
5. Сучасні тенденції в літературній критиці.
6. Методика роботи над літературно-критичним текстом.
7. Проблематика статті «Спокуси і пастки літературної критики» (О. Баган). (Криза жанру: спокуси і пастки літературної критики / О. Баган // Літературна Україна: газета письменників України.– 2009, або на сайті litakcent.com).
8. Жанри літературно-художньої критики, їх класифікація.
9. Літературна критика і критерії художності (матеріали семінару «Літературна критика і критерії художності», Київ, КНУ, 2009. Див. статті Наян, Гром'яка, Шпонь та Шляхової).
10. Проблематика статті «Функції літературної критики» (за Т. С. Еліотом у книзі «Антологія світової літ.– критичної думки».– Львів, 2002.– С. 86–94.)
11. Початки української літературної критики в синкретичних текстах періоду Київської Русі.
12. Елементи літературно-критичної діяльності у творчості письменників-полемістів.
13. Передмови та післямови як літературознавчі та літературно-критичні джерела в старій українській словесності.
14. Розвиток елементів літературної критики у поетиках і риториках 17–18 ст.
15. Характеристика «Мистецтва поетики» Ф. Прокоповича.
16. Характеристика «Саду поетичного» М. Довгалевського.
17. Академічні поетики і культура світогляд (?) бароко.
18. Значення філософії та естетики Г. Сковороди у процесі формування критично-інтерпретагорської традиції в Україні.
19. Концепція німецького філософа Й. Гердера про зв'язок поезії з духом народу. Його погляди на Україну та її художнє обличчя.
20. Українська критика у I чверті (20–30-і роки) XIX ст. (перші літературні гуртки, критика на сторінках періодичних видань, українські письменники-критики з харківської школи романтиків, альманахи цього періоду).

21. Літературно-критична діяльність Розумника Гонорського, Євграфа Філомофитського, Василя Масловича.
22. Літературно-критична діяльність Олексія Льовшина, Івана Рижського, Івана Кронеберга, Олександра Склабовського.
23. Загальна характеристика літературно-критичної ситуації в Україні в 40–50 рр. 19 століття.
24. Літературно-критичні виступи Амвросія Метлинського, Антона Могильницького, Олександра Кониського.
25. Діяльність Осипа Бодяньського, Михайла Максимовича, Ізмаїла Срезневського.
26. Літературно-критичні виступи Петра Гулака-Артемівського, Григорія Квітки-Основ'яненка та Євгена Гребінки.
27. Діяльність «Руської трійці».
28. Загальна характеристика української критики 50–60-х рр. XIX ст. (збірники, альманахи, журнал «Основа» та ін.; літературно-критична творчість М. Костомарова, Т. Шевченка).
29. Літературно-критична діяльність Пантелеймона Куліша.
30. Літературна критика в 70–90 роки 19 століття: загальна характеристика, журнали, часописи.
31. Літературно-критична діяльність М. Драгоманова.
32. Проблематика статті Дмитра Донцова «Шевченко і Драгоманов».
33. І. Білик і розвиток української професійної критики.
34. Особливості літературної критики кінця XIX – початку XX ст. 35. Дискусії 70–80-х років XIX ст. про стан і перспективи розвитку вітчизняної літератури.
36. Літературно-критичні праці М. Дашкевича
37. Полеміки між І. Франком, Лесею Українкою, М. Драгомановим і Б. Грінченком.
38. Літературно-критична діяльність І. Я. Франка.
39. Полеміка І. Франка з С. Русовою («Старе й нове в українській літературі»).
40. Полеміка Івана Франка з Олександром Добролюбовим.
41. Літературно-критична діяльність О. Терлецького, М. Павлика, В. Навроцького.
42. Літературно-критична діяльність І. Нечужа-Левицького, В. Горленка.
43. Літературно-критична діяльність М. Комарова, М. Петрова.
44. Літературно-критична діяльність М. Подолинського, В. Барвінського, Ом. Огоновського.

45. Леся Українка як літературний критик.
46. Письменницька критика в кінці 19– початку 20 століття: літературно-критичні виступи Олени Пчілки, В. Стефаніка, М. Вороного, М. Коцюбинського.
47. Літературознавчі розвідки О. Веселовського.
48. Літературно-критична діяльність В. Щурата, В. Гнатюка, О. Колесси.
49. Зміцнення наукових основ українського літературознавства: філологічний семінар Володимира Перетца.
50. Літературно-критична діяльність угруповання «Молода муза».
51. Літературно-критична діяльність угруповання «Українська хата».
52. Естетико-психологічна концепція літературної критики М. Євшана.
53. Літературно-критична діяльність Осипа Маковея, Агатангела Кримського на зламі століть.
54. Філологічна школа в українському літературознавстві початку 20 століття.
55. Літературна критика 10–20-х рр. ХХ ст.: зміст, основні концепції, полеміки, літературно-мистецька періодика, літературні критики (Ю. Меженко, Б. Якубський, Я. Савченко, С. Щурат, І. Айзеншток, П. Филипович, Д. Загул).
56. Праця Л. Білецького «Основи української літературно-наукової критики» (1925) як проблемний аналіз літературознавчих шкіл.
57. Дослідницька робота в системі ВУАН та у вищих навчальних закладах.
58. Літературно-критична діяльність С. Єфремова.
59. Літературно-критична діяльність М. Зерова.
60. Цикли памфлетів Миколи Хвильового.
61. Літературно-критична діяльність П. Филиповича, М. Драй-Хмари, К. Копержинського.
62. Методологічні підходи до створення підручників (В. Родзикевича, О. Дорошкевича, А. Шамрая).
63. Осмислення літератури в контексті «марксистського літературознавства»
64. (В. Коряк, Д. Загул, М. Доленго, Я. Савченко, Ф. Якубовський, П. Петренко, В. Еллан-Блакитний, І. Кулик, О. Дорошкевич).
65. Літературний процес 20–30-х рр. у руслі методу соціалістичного реалізму.
66. Фундаментальна праця М. Грушевського «Історія української літератури» (20-і рр.) як вияв культурно-історичного напрямку в історичній школі.

67. Характеристика роботи Михайла Возняка «Історія української літератури».
68. Літературно-критична діяльність В. Домонтовича.
69. Розвідка В. Петрова (В. Домонтовича) «Проблеми літературознавства за останнє 25-ліття (1920–1940)».
70. Розвиток літературної критики в 40–50 рр. в руслі соціалістичної ідеології.
71. Дискусія навколо творчості О. Довженка.
72. Дискусія про «органічний національний стиль» української літератури в еміграційному літературознавстві (Німеччина 40–50 рр.).
73. Виступи М. Рильського за часів очолення спілки письменників.
74. Літературно-критична діяльність Л. Новиченка.
75. Літературно-критичне життя кінця 50–60-х рр. ХХ ст. в «материковій» Україні: ідеологічні оцінки творчості, догматичний характер дискусій, вульгаризація класичної спадщини, партійно-класове прочитання української літератури «офіційною» критикою. «Боротьба за реалізм» у радянській літературній критиці.
76. Характеристика «Історії української літератури» Дмитра Чижевського.
77. Літературно-критичне осмислення літератури шістдесятників.
78. Літературно-критична діяльність М. Коцюбинської, В. Іванисенка.
79. Літературно-критична діяльність М. Острика, П. Мисика, С. Крижанівського.
80. Накладання критичних табу на літературні твори («Собор» О. Гончара, «Мальви» Р. Іваничука, «Катастрофа» В. Дрозда, «Полтава» Р. Андрияшика та ін.).
81. Проблеми розвитку українського літературознавства за межами України: Ю. Шерех, Д. Чижевський, Ю. Лавріненко.
82. Проблеми розвитку українського літературознавства за межами України: М. Глобенко, Б. Кравців, Є. Маланюк, І. Кошелівець.
83. Літературно-критична діяльність Ю. Шереха (Шевельова).
84. «Розстріляне відродження» Юрія Лавріненка.
85. Стан літературної критики протягом 70–80-х рр. (здобутки й прорахунки, збірники критичної есеїстики, періодика цього часу).
86. Літературно-критична діяльність І. Дзюби.
87. І. Дзюба. «Інтернаціоналізм чи русифікація».
88. І. Дзюба. «Спогади і роздуми на фінішній прямій», «Є поети для епох» та ін.

89. Характеристика книги В. Брюховецького «Силове поле критики».
90. Дослідження сталих явищ українського літературного процесу (О. Мишанич, М. Яценко, П. Хропко, Н. Калениченко, М. Наєнко, Р. Гром'як, Д. Наливайко, Г. Клочек, В. Дончика).
91. Характеристика літературної критики в 90-і роки.
92. Подальші спроби об'єктивності в літературознавстві (нова «Історія української літератури ХХ століття» у 2-х кн.– 1993–1995)– здобутки й прорахунки.
93. Історико-філологічний синкретизм нового літературознавчого мислення (М. Жулинський, М. Ільницький, М. Дубина, Т. Салига, С. Павличко, М. Наєнко, Є. Баран та ін.).
94. Літературно-критичні концепції сучасних літературних журналів і альманахів.
95. Літературно-критична діяльність І. Бондаря-Трещенко, Т. Гундорової, В. Панченка.
96. Дослідження сталих явищ українського літературного процесу в літературно-критичних працях О. Мишанича.
97. Літературно-критична діяльність Р. Харчук, Н. Зборовської, Г. Гусейнова.
98. Літературно-критичні виступи сучасних донецьких літературних діячів (О. Соловей, О. Корабльов та ін.).
99. Огляд літературної критики на сторінках газети «Літературна Україна», а також журналів і часописів «Слово і час», «Київ», «Сучасність», «Дніпро», «Всесвіт», «Березіль».
100. Огляд літературної критики на сторінках видань «Літературний Тернопіль», «Кур'єр Кривбасу», «Дике поле», «Кальмінос», «Шо», діяльність сайтів «Літакцент», «Буквоїд» та ін.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ*

Змістові модулі	Практичні заняття	Робота під час лекцій	Самостійна робота	Усього
Тема 1	0	2	10	12
Тема 2	0	2	3	5
Тема 3	5	3	9	17
Тема 4	10	2	6	18
Тема 5	10	2	6	18
Тема 6	5	2	6	13
Тема 7	5	2	10	17
Усього	35	15	50	100

**Примітка.* Робота на практичному занятті оцінюється в 5 балів, активна робота на лекційному занятті – 2 бали, самостійна робота 3 (репродуктивного характеру) або 7 балів (творчі роботи).

Рейтингові бали студент набирає протягом семестру. Залік може бути отриманий автоматично. Якщо студент претендує на більш високі бали, ніж йому вдалося набрати протягом навчання, то пропонується скласти залік за контрольними питаннями та тестовими завданнями з курсу.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D	задовільно	
50–59	E		
30–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАЛІКУ

Оцінювання відповіді студента на іспиті здійснюється за такими вимогами:

Високий рівень 90–100 балів	Відповідь студента на всі питання білету вичерпна, виражена і науково обгрунтована. Студент повно володіє теоретичним матеріалом у всіх його аспектах, вільно оперує термінологією дисципліни.
Достатній рівень 70–90 балів	Відповідь студента на всі питання білету повна. Студент повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно і послідовно викладає його, наводить самостійні приклади, орієнтується в основних поняттях термінологічного мінімуму, Але допускає окремі недоліки при визначенні деяких термінів.
Задовільний рівень 50–70 балів	Студент у загальних рисах висвітлює теоретичне питання, але без повноти відтворення інформації і зв'язаності; у цілому орієнтується в термінології дисципліни, але не може дати чіткого визначення ряду теоретико-літературних питань.
Низький рівень 20–50 балів (з можливістю повторного складання)	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, відтворює менше половини матеріалу; відповідь відзначається низьким рівнем усвідомлення, у відповіді на поставлені питання обмежується однією чи двома елементарними репліками.
Незадовільний рівень до 20 балів (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Студент не володіє навчальним матеріалом, не орієнтується в термінології дисципліни.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Міннуллін О. Р. Робоча програма і методичні рекомендації з курсу «Історія української літературної критики» / Олег Рамільович Міннуллін. – Донецьк, 2014. – 46 с.

Рекомендована література

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / під ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002. – 832 с.

2. Бернштейн М. Д. Українська літературна критика 50–70-х років / М. Д. Бернштейн. – К., 1959. – 492 с.

3. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / упор. М. М. Ільницький. – К., 1998. – 408 с.

4. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття) / Р. Т. Гром'як. – Тернопіль, 1999. – 224 с.

5. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика / упор. Н. Шумило. – К., 1998. – 658 с.

6. Ільницький М. Критика і критерії: Літературно-критична думка в Західній Україні 20–30-х років ХХ століття / М. Ільницький. – Львів, 1998. – 48 с.

7. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / за ред. М. Бернштейна. – К., 1988. – 453 с.

8. Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія: у 3-х кн. / за ред. П. Федченка. – К., 1996–1998.

9. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства / М. К. Наєнко. – К., 2001. – 360 с.

10. Наєнко М. К. Українське літературознавство: Школи. Напрями. Тенденції / М. К. Наєнко. – К., 1997. – 320 с.

11. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. – К., 2010. – 520 с.

12. Наєнко М. К. Літературна критика і критерії художності // Філологічні семінари: літературна критика і критерії художності: збірник статей. – К., 2009.

13. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: навч. посібник: в 4 кн. / за ред. В. Яременка. – К., 2001.

14. Федченко П. Літературна критика на Україні першої половини XIX століття / П. Федченко.– К., 1982.– 400 с.

Додаткова

1. Баган О. Спокуси і пастки літературної критики: [Електронний ресурс] / О. Баган // ЛітАкцент.– 15 червня 2009.

2. Баран Є. Зоїлові трени: літературно-критичні тексти / Є. Баран.– Львів, 1998.– 112 с.

3. Білецький О. Шляхи розвитку українського дожовтневого літературознавства / О. Білецький // Білецький О. Збір. праць: у 5 т.– К., 1965.

4. Бондар-Терещенко І. Культпросвіток. Літературно-критичні студії / І. Бондар-Терещенко.– Луцьк, 2010.

5. Брюховецький В. Критика в сучасному літературному процесі / В. Брюховецький.– К., 1985.– 26 с.

6. Брюховецький В. Силове поле критики: Літературно-критичні статті / В. Брюховецький.– К., 1984.– 240 с.

7. Гольденберг Л. І. Бібліографічні джерела українського літературознавства: путівник для студ. вузів / Л. І. Гольденберг.– К., 1977.– 200 с.

8. Гундорова Т. Кіч і література / Т. Гундорова.– К., 2008.– 194 с.

9. Дзюба І. М. Спогади і роздуми на фінішній прямій / І. М. Дзюба / вступ. ст. М. Жулинського.– К., 2008.– 928 с.

10. Донцов Д. Дві літератури нашої доби / Д. Донцов.– Львів, 1991.– С. 93–108, 259–278.

11. Дунай П. Українська література кінця XIX–початку XX ст. По статі, стилі, напрями // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.– 200.– № 3.– С. 105–114; № 4.– С. 71–83; № 5.– С. 74–84.

12. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов.– К., 1995.– 688 с.

13. Жулинський М. Наближення: Літературні діалоги / М. Жулинський.– К., 1986.– 280 с.

14. Зборовська Н. Код української літератури / Н. Зборовська.– К., 2007.– 403 с.

15. Ільницький М. Енергія слова: Літературно-критичні статті / М. Ільницький.– К., 1978.– 241 с.

16. Історія української літератури XIX ст.: у 2 кн. / за ред. М. Г. Жулинського.– К., 2006.

17. Маланюк Є. Книга спостережень: Фрагменти / Є. Маланюк. – К., 1995. – С. 3–9, 1–27, 234–235.
18. Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII– першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В. П. Маслюк. – К., 1983. – 234 с.
19. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Павличко. – К., 1999. – 447 с.
20. Павличко С. Теорія літератури / С. Павличко. – К., 2002. – 664 с.
21. Салига Т. Ю. Високе світло: Літературно-критичні студії / Т. Ю. Салига. – Львів, 1994. – 285 с.
22. Салига Т. Ю. Імператив: Літературознавчі статті, критика, публіцистика / Т. Ю. Салига. – Львів, 1997. – 350 с.
23. Семків Р. Українська літературна періодика кінця 90-х («страх і трепет») / Р. Семків // Література плюс. – 1999. – Ч. 17–20. – С. 7–16.
24. Соловей О. Про стан сучасної української критики: [Електронний ресурс] / О. Соловей // Кальміус: літературно-мистецький альманах. – Ч. 1–2 (9–10) 2000.
25. Українська журналістика в іменах / за ред. М. Романюка. – Львів, 2007. – 396 с.
26. Филипович П. Літературно-критичні статті / П. Филипович. – К., 1991. – 270 с.
27. Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеологія / Ю. Шевельов. – К., 1993. – 456 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт «ЛитАкцент»: режим доступу: litakcent.com
2. Журнал «Дніпро»: режим доступу: <http://www.dnipro-ukr.com.ua>
3. «Ізборник»: режим доступу: <http://litopys.org.ua/>
4. Газета «Літературна Україна»: режим доступу: <http://litukraina.kiev.ua/>
5. Сайт «Буквоїд»: режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/>
6. Сайт «Укр.літ»: режим доступу: <http://ualit.org/>
7. Журнал «Сучасність»: режим доступу: <http://chtyvo.org.ua/>
8. Журнал «Кур'єр Кривбасу»: режим доступу: <http://courier.at.ua/>
9. Альманах «Дикое поле»: режим доступу: <http://www.dikoeполе.org/>
10. Журнал «Слово і час»: режим доступу: <http://www.slovoichas.in.ua/>
11. Журнал «Шо»: режим доступу: <http://www.sho.kiev.ua/>
12. Часопис «Дзвін»: режим доступу: <http://dzvinua.blogspot.com/>
13. Журнал «Всесвіт»: режим доступу: <http://www.vsesvit-journal.com/>
14. Архів журналу «Вітчизна»: режим доступу: <http://www.ursr.org/vitchyzna/>
15. Журнал «Березіль»: режим доступу: <http://berezil.kh.ua/>
16. Журнал «Склянка часу»: режим доступу: <http://zeitglas.io.ua/>
17. Електронна бібліотека «Українська культура»: режим доступу: <http://elib.nplu.org/>

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Літературно-критична діяльність Пантелеймона Куліша і стан української літературної критики в 50–60 рр. XIX ст.

1. Загальна характеристика літературної ситуації в Україні в 50–60 рр. XIX століття.
2. Біографічні відомості й загальна характеристика літературно-критичної діяльності П. Куліша.
3. Проблематика статті «Характер і завдання української критики».
4. Коло питань, порушених у статтях «Об отношении малороссийской словесности к общерусской» та «Простонародність української словесності».
5. Погляди П. Куліша на творчість Квітки-Основ'яненка та Марка Вовчка.
6. Стосунки з Т. Г. Шевченком і оцінки його творчості.
7. Перекладацька діяльність П. Куліша.

Література

1. Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія: у 3-х кн. / за ред. П. Федченка. – К., 1996–1998. – Кн. 1. – С. 238–315.
2. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / упор. М. М. Ільницький. – К., 1998. – С. 83–92.
3. Історія української літературної критики: дожовтневий період / за ред. П. М. Федченка. – К., 1988. – С. 123–137.
4. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. – К., 2010. – С. 70–79.
5. Жулинський М. Г. Із забуття – в безсмертя (Сторінки призабутої спадщини) / М. Г. Жулинський. – К., 1990. – С. 43–66.
6. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX століття) / Р. Т. Гром'як. – Тернопіль, 1999. – С. 78–95.
7. Кучеренко О. Куліш – перекладач творів світового письменства / О. Кучеренко // Волинь філологічна. – Вип. 6 – Ч. 2. – С. 498–508.

Практичне заняття № 2

Літературно-критична діяльність М. Драгоманова

1. Постать М. Драгоманова (1841–1895) в контексті доби.
2. Дослідження вченого в галузі фольклористики.
3. Характеристика творчості Т. Шевченка. Стаття Д. Донцова «Шевченко і Драгоманов».
4. Ставлення М. Драгоманова до національної літератури (стаття «Література російська, великоруська, українська і галицька»).
5. Дискусія з Б. Грінченком («Листи на Наддніпрянську Україну»).
6. Порівняльно-історичні студії М. Драгоманова.

Література

1. Донцов Д. Дві літератури нашої доби / Д. Донцов. – Львів, 1991.
2. Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. – Т. 1. – К., 1970.
3. Драгоманов Михайло // Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: довідник / редколегія С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко. – К., 2000. – С. 91–93.
4. Історія української літератури XIX ст. – У 2 кн. / за ред. М. Г. Жулинського. – К., 2006. – Кн. 2. – С. 6–38.
5. Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія: у 3-х кн. / за ред. П. Федченка. – К., 1996–1998. – Кн. 2. – С. 29–47, 64–68.
6. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / за ред. М. Бернштейна. – К., 1988. – С. 185–213.
7. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX століття) / Р. Т. Гром'як. – Тернопіль, 1999. – С. 116–124.
8. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / упор. М. М. Ільницький. – К., 1998. – С. 274–295.
9. Мішанич С. До 150-річчя від дня народження М. Драгоманова. Фольклористична спадщина видатного українського вченого / С. Мішанич // Народна творчість та етнографія. – Київ, 1991. – С. 3–12.

Практичне заняття № 3

І. Франко як видатний літературний критик

1. Еволюція історико-літературних поглядів. І. Франка.
2. Висвітлення проблем наукового методу та критеріїв літературної критики (статті «Слово про критику», «Література, її завдання і найважливіші ціхи»).
3. І. Франко про психологічну основу творчості («Із секретів поетичної творчості»).
4. Шевченкознавчі студії І. Франка.
5. Критичні погляди І. Франка на сучасну йому літературу (стаття «Старе й нове в українській літературі»).
6. Ставлення І. Франка до молодомузівської естетичної програми (стаття «Маніфест «Молодої музи»»).
7. І. Франко в контексті українського та світового літературного процесу.

Література

1. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / за ред. М. Бернштейна. – К., 1988. – С. 220–242, 327–339.
2. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX століття) / Р. Т. Гром'як. – Тернопіль, 1999. – С. 157–175.
3. Історія української літератури XIX ст.: У 2 кн. / за ред. М. Г. Жулинського. – К., 2006. – Кн. 2. – С. 6–38.
4. Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія: у 3-х кн. / за ред. П. Федченка. – К., 1996–1998. – Кн. 2. – С. 77–90, 98–116, 139–148.
5. Луцишин О. Літературознавча спадщина Івана Франка у ракурсі проблеми національної ідентичності української літератури / О. Луцишин // Літературознавство. – Кн. 2. – Чернівці: Рута, 2003. – С. 158–162.
6. Волинський П. К. Методи літературознавчого дослідження в працях І. Франка // З творчого доробку / П. К. Волинський. – К., 1973 – С. 230–254.
7. Франко І. Твори: В 20 т. – Т. 16. – Літературно-критичні статті / І. Франко. – К., 1955. – С. 5–13, 247–297.
8. Франко І. Шевченкознавчі студії / І. Франко. – Львів, 2005. – 472 с.

Практичне заняття № 4

Фундаментальна праця Леоніда Білецького «Основи української літературно-наукової критики» (1925)

1. Леонід Білецький – історик українського літературознавства (див. вступну статтю Миколи Ільницького).
2. Білецький про методологію вивчення літературного процесу в критиці та історії літератури.
3. Теорія наслідування у вивченні Л. Білецького: студії О. Котляревського.
4. Теорія ідеологічної інтерпретації твору М. Дашкевича.
5. Білецький про порівняльно-історичний метод О. Веселовського.
6. Розвиток теорії наслідування на зламі XIX – XX століть (М. Сумцов, О. Колеса, В. Гнатюк, В. Щурат).

Література

1. Білецький Л. Т. Основи української літературно-наукової критики / Леонід Білецький. – К., 1998. – С. 7–46, 108–148, 214–274, 295–364.
2. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. – К., 2010. – С. 201–208.
3. Білецький Леонід Тимофійович // Завальнюк О. М. Історія Кам'янець-Подільського державного українського університету в іменах (1918–1921 рр.). – Кам'янець-Подільський, 2006. – С. 170–178.
4. Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / упорядкування В. А. Просалової. – Донецьк, 2012. – 516 с.

Практичне заняття № 5.

Літературна дискусія 1925–1928 рр.

1. Загальна характеристика літературно-критичної дискусії 1925–1928 рр.: учасники, ідеї, тенденції.
2. Цикли памфлетів Миколи Хвильового:
 - а) «Камо грядеши»;
 - б) «Думки проти течії»;
 - в) «Апологети писаризму»;
 - г) Доба ВАПЛІТЕ;
 - г) Доба «Літературного ярмарку»;
 - д) «Україна чи Малоросія».
3. Полеміка навколо памфлетів Хвильового (виступи Г. Яковенка, М. Ялового, С. Пилипенка, Г. Епіка, О. Досвітнього, Й. Сталіна).
4. «Щоденники» 1923–1929 рр. С. Єфремова в контексті доби.
5. Літературно-критична діяльність М. Зерова.
6. Підсумки літературної полеміки другої пол. 20-х рр., її вплив на розвиток української літератури.

Література

1. Шевельов Ю. Про памфлети Миколи Хвильового // Хвильовий М. Твори в 5 т. – Т. 4. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: «Смолоскип», 1983. – С. 7–67.
2. Хвильовий М. Про «сатану в бочці», або про графоманів, спекулянтів та інших «просвітян» // Хвильовий М. Твори в 5 т. – Т. 4. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: «Смолоскип», 1983. – С. 69–85.
3. Хвильовий М. Думки проти течії // Хвильовий М. Твори в 5 т. – Т. 4. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: «Смолоскип», 1983. – С. 141–203.
4. Хвильовий М. Апологети писаризму // Хвильовий М. Твори в 5 т. – Т. 4. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: «Смолоскип», 1983. – С. 239–313.
5. Хвильовий М. Думки проти течії // Хвильовий М. Твори в 5 т. – Т. 5. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: «Смолоскип», 1986. – С. 641–642, 642–645, 277–280, 272–276, 288–292, 293–299, 300–309, 324–326, 310–323, 485–489.
6. Щоденники, 1923–1929 / С. Єфремов; упор.: О. І. Пугро та ін; наук. ред. Е. С. Соловей. – Київ, 1997.
7. Зеров М. Виступ на диспуті «Шляхи розвитку сучасної літератури» // Зеров М. Українське письменство. – К., 2002. – С. 436–440.

8. Зеров М. Кілька слів на відповідь т. Пилипенкові // Зеров М. Українське письменство.– К., 2002.– С. 455–456.
9. Зеров М. Наші літературознавці і полемісти // Зеров М. Українське письменство.– К., 2002.– С. 521–549.
10. Зеров М. Перед судом методолога // Зеров М. Українське письменство.– К., 2002.– С. 550–559.
11. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства і критики / М.К. Наєнко.– К., 2010.– С. 212–249.
12. Климович Н. Постаць Сергія Єфремова крізь призму щоденникових нотаток (за матеріалами «Щоденників» 1923–1929 рр.): [Електронний ресурс]: режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Piufsp/2007_17/10.pdf

Практичне заняття № 6

Літературно-критична діяльність Івана Михайловича Дзюби

1. Життєвий і творчий шлях Івана Дзюби.
2. «Інтернаціоналізм чи русифікація?» («Самвидав», 1965) в контексті доби.
3. Роботи, присвячені творчості Т. Г. Шевченка.
4. Огляд літературно-критичного доробку І. Дзюби за книгами «Грані кристалу» (1978) та «На трьох континентах» (2013).
5. Мемуаристика І. Дзюби: огляд книг «Спогади і роздуми на фінішній прямій» (2008), «Не просто окреме життя» (2013).
6. І. Дзюба про творчість Ліни Костенко (книга «Є поети для епох», (2011).
7. Суспільно-політичний контекст пізньої публіцистики Івана Дзюби («Між культурою і політикою» (1998), «Нагнітання мороку: від чорносотенців ХХ ст. до українофобів початку ХХІ ст.» (2007).

Література

1. Першоджерела.
2. Дзюба І. М. Інтернаціоналізм чи русифікація? / І. М. Дзюба. – К., 1998, – 276 с.
3. Дзюба І. М. Спогади і роздуми на фінішній прямій / І. М. Дзюба / вступ. ст. М. Жулинського. – К., 2008. – 928 с. (див. вступну статтю).
4. Дзюба І. Право бути собою в своєму народі / І. Дзюба // Урядовий кур'єр. – 26.07.2011.
5. Панченко В. «Іван Дзюба: «Я не тільки шістдесятник» [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://litakcent.com>.
6. Бойко Л. Як розпинали Івана Дзюбу / Л. Бойко: [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://litopys.org.ua/idzuba/dz22.htm>
7. Харчук Р. Тарас Шевченко: найновіша рецепція (Дзюба І. Тарас Шевченко: Життя і творчість. – К., 2008) / Р. Харчук // Літакцент: альманах. – К., 2008. – Вип. 1. – С. 329–333.
8. Постаті: нариси про видатних людей Донбасу / за ред. Г. Тимофєєвої. – Донецьк, 2011. – 216 с.

Практичне заняття № 7

Актуальні тенденції в сучасному українському літературознавстві і літературній критиці

1. Загальні тенденції в сучасному українському літературознавстві й літературній критиці.
2. Сучасна літературна періодика, премії та видавництва.
3. Літературно-критична діяльність І. Бондаря-Трещенка.
4. Літературно-критична діяльність Т. Гундорової.
5. Літературно-критична діяльність Є. Барана.
6. Літературно-критичні виступи Р. Семківа, Р. Харчук, О. Солов'я, В. Агеевої та ін.

Література

1. Наєнко М. К. ІУКіЛ.– К., 2010.– С. 412–500.

І. Бондар-Трещенко:

1. «Текст-90-х: герої та персонажі. Літературно-критичні студії» (2003).
2. «Неоліт. Літературно-критичні студії» (2009).
3. «HeEastWestная Украина» (2009).
4. «Кульпроsvіток. Літературно-критичні студії» (2010).
5. «Ostмодерн: геопоетика, психологія, влада» (2005).

Є. Баран

1. «Замах на міражі» (1997).
2. «Зоїлові трени» (1998).
3. «Звичайний читач» (2000).
4. «Навздогін дев'яностим» (2006).
5. «Читацький щоденник» (2006).
6. «Порнографічна сутність правди» (2007).
7. «Наодинці з літературою» (2007).
8. «У полоні стереотипів та інші есеї» (2009).
9. «Тиша запитань» (2011).

Т. Гундорова

1. «Післячорнобильська бібліотека. Український літературний пост-модерн» (2005)
2. «Кітч і література» (2008).
3. «Трохи про модернізм в Україні і дядька в Києві» (2010).
4. «Чи потребує Україна нової методології з Заходу, або Криза українського літературознавства»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КУРСУ

1. До якого античного міфу вдається В. Брюховецький, щоб пояснити сутність літературно-критичної роботи:
 - А) міф про Сізіфа;
 - Б) скриня Пандори;
 - В) Орфей і Еврідіка;
 - Г) лабіринт Мінотавра?
2. До кого може бути звернений літературно-критичний виступ:
 - А) до письменника;
 - Б) до освіченого читача;
 - В) до інших критиків;
 - Г) до всіх вищеназваних суб'єктів?
3. Яку спокусу сучасної літературної критики О. Баган ставить на перше місце (за статтю «Спокуси й пастки літературної критики»):
 - А) бажання програмувати розвиток літератури;
 - Б) надмірність теоретизування;
 - В) прагнення повчати;
 - Г) прагнення бути модною?
4. Від яких постатей античності ведеться умовний розподіл літературних критиків на два типи: мудрих і доброзичливих, з одного боку, та лайливих і прискіпливих – з іншого;
 - А) Аристотель і Платон;
 - Б) Аристарх і Зоїл;
 - В) Еврипід і Аристофан;
 - Г) Гомер і Гесіод?
5. У чому принципова відмінність літературної критики від теорії літератури:
 - А) критика – це мистецтво, а теорія літератури – наука;
 - Б) критика вибудовує літературну ієрархію, оцінює твори, а теорія літератури займається творами, естетична вартість яких уже доведена;
 - В) критика – це частина маркетингу, а теорія літератури – далека від реалій життя;
 - Г) критика пишеться для насолоди, а теорія літератури – важка необхідність?

6. Кому належить визначення літературної критики як «рухомої естетики»:
- А) М. Наєнко;
 - Б) В. Брюховецький;
 - В) І. Франко;
 - Г) В. Белінський?
7. Які роботи сучасних літературних критиків згадує М. К. Наєнко в статті «Літературна критика і критерії художності»:
- А) Н. Зборовська «Код української літератури» та Р. Харчук «Сучасна українська проза»;
 - Б) Т. Гундорова «Кітч і література» та Я. Голобородько «Артеграунд...»;
 - В) В. Харкун «Ленін як тоталітарний Христос» та Ю. Ілленко «Парадигма кіно»;
 - Г) усі вищеназвані роботи?
8. Кому належить думка: «Всяка «інтерпретація» правомірна тільки тоді, коли нічого не інтерпретує, а надає читачеві факти, яких він би сам, очевидно, не зауважив»:
- А) Р. Гром'як;
 - Б) М. Мамардашвілі;
 - В) Т. С. Еліот;
 - Г) У. Еко?
9. Кому належить думка про літературну критику як продовження однією людиною «праці слова» іншої людини: «Літературна критика є, по-перше, розширення акту сприйняття. Вона завжди є критика собрата по випробуванню, продовження випробування своїми засобами»:
- А) Р. Гром'як;
 - Б) М. Мамардашвілі;
 - В) Т. С. Еліот;
 - Г) У. Еко?
10. Вкажіть не місце літературної критики серед гуманітарних наук:
- А) критика входить до складу філософії;
 - Б) критика входить до складу літературознавства разом з теорією та історією літератури;
 - В) критика разом з лінгвістикою формує філологію;
 - Г) критика є міждисциплінарним напрямком гуманітарних наук?

11. Найдавнішою працею, в якій висвітлюються проблеми літературознавчого характеру в період розвитку давньої української літератури є:
- А) «Повчання дітям» Володимира Мономаха;
 - Б) «О образах» Георгія Херобоска;
 - В) «Слово про похід князя Ігоря» невідомого автора;
 - Г) «Повість минулих літ» Нестора Літописця?
12. Який слов'янський термін-відповідник пропонує Г. Херобоск для грецького поняття «гіпербола»:
- А) поіграніє;
 - Б) лихореччіє;
 - В) погураніє;
 - Г) інословіє?
13. Першу узагальнену розвідку з українського віршування здійснив:
- А) Лаврентій Зизаній;
 - Б) Іоанн Величковський;
 - В) Мелетій Смотрицький;
 - Г) Захарія Копистенський?
14. До якого року створення належить найдавніша зі знайдених латиномовних поетик на Україні:
- А) 1596;
 - Б) 1619;
 - В) 1637;
 - Г) 1689?
15. Яку скорочену назву має поетика Митрофана Довгалевського:
- А) «Ліра»;
 - Б) «Амфіон»;
 - В) «Сад поетичний»;
 - Г) «Камена»?
16. Як називається третя частина поезики Феофана Прокоповича:
- А) «Епічна і драматична поезія»;
 - Б) «Вступ до поезики»;
 - В) «Про спосіб написання історії»;
 - Г) «Буколічна, сатирична, елегійна, лірична та епіграматична поезія»?

17. Чию поетику прикрашено гравюрою видатного українського гравера доби бароко Г. Левицького:
А) Ф. Прокоповича;
Б) М. Довгалевського;
В) Г. Сломинського;
Г) Г. Кониського?
18. Кому присвячено поетику М. Довгалевського «Сад поетичний»:
А) Петрові Могилі;
Б) Феофанові Прокоповичу;
В) Рафаїлові Зборовському;
Г) Павлові Павлюкові?
19. Назвіть автора роботи «Раздумія про поезію і руководство к мастерству оной»:
А) Г. Сковорода;
Б) С. Яворський;
В) М. Козачинський;
Г) Г. Кониський.
20. Який з трактатів написаний Г. Сковородою в 60-ті роки:
А) «Начальная дверь ко христіанскому добронравію»;
Б) «Израилській змій»;
В) «Разговор, називасмий алфавіт, или буквар мира»;
Г) «Жена Лота».
21. Якому німецькому естету належить відомий роздум про особливий характер української народної пісні і «Україну як нову Еладу»:
А) Лессінгу;
Б) Гете;
В) Гердеру;
Г) Шиллеру?
22. У якому місті в 1804 році засновано перший університет на східній Україні, де працюватиме ціла низка видатних літературознавців, лінгвістів та фольклористів (І. Срезневський, І. Рижський, О. Склабовський, П. Гулак та ін.):
А) у Києві;

- Б) у Львові;
- В) у Харкові;
- Г) в Одесі.

23. У якому виданні було опубліковано замітку П. Гулака-Артемівського «Нечто для сочинителей»:
- А) «Украинский журнал»;
 - Б) «Амалтея»
 - В) «Харьковский Демокрит»;
 - Г) «Украинский вестник»?
24. Де було опубліковано статтю М. Костомарова «Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке»:
- А) «Молодик»;
 - Б) «Киевлянин»;
 - В) Южный русский сборник»;
 - Г) «Сніп»?
25. Назвіть автора «Супліки до пана іздателя»:
- А) П. Гулак-Артемівський;
 - Б) Г. Квітка-Основ'яненко;
 - В) М. Максимович;
 - Г) Є. Гребінка.
26. Назвіть видавця збірок українських народних пісень 1827, 1834 та 1849 рр.:
- А) О. Бодянський;
 - Б) М. Костомаров;
 - В) М. Максимович;
 - Г) Т. Шевченко.
27. Про кого йдеться в уривку з Костомарова: «Малороссийская женщина, осужденная в течение двух веков на мгновенную радость, на минутные пламенные восторги, а потом на горькую, часто досмертную тоску, окованная в своих желаниях непреодолимою судьбою, получила себе в удел склонность к мечтательности, оттеняющей ее даже в минуты полного наслаждения своим бытием»:
- А) Маруся;

- Б) Наталка Полтавка;
В) Катерина;
Г) героїня народних пісень?
28. Творчості якого письменника з нижченазваних П. Куліш дає найвищу оцінку:
А) Г. Квітка-Основ'яненко;
Б) П. Гулак-Артемівський;
В) Є. Гребінка;
Г) самому собі?
29. До якого періодичного видання П. Куліш мав безпосереднє відношення:
А) «Молодик»;
Б) «Зоря»;
В) «Хага»;
Г) «Друг»?
30. В якому році розпочинає свою діяльність «Літературно-науковий вісник»:
А) 1861;
Б) 1876;
В) 1890;
Г) 1898?
31. Хто з українських літераторів пропонує розподілити російських критиків на 3 групи залежно від їхнього ставлення до української літератури: які відмовляють їй у можливості розвитку (від Белінського); які пророкують їй добре майбутнє (Добролюбов, Пипін); займають середню позицію (М. Петров):
А) О. Терлецький;
Б) О. Кониський;
В) М. Комаров;
Г) І. Франко?
32. Назвіть автора статті «Українська драматична труппа М. Кропивницького в Одесі» («Зоря», Львів, 1892 р.):
А) І. Нечуй-Левицький;
Б) О. Терлецький;

- В) М. Павлик;
- Г) М. Комаров.

33. З ким полемізує М. Драгоманов у публікації «Листи на Наддніпрянську Україну»:
- А) І. Нечуй-Левицький;
 - Б) І. Франко;
 - В) Б. Грінченко;
 - Г) С. Русова?
34. Хто з українських фольклористів присвятив чимало праць болгарському фольклору:
- А) М. Костомаров;
 - Б) М. Максимович;
 - В) М. Петров;
 - Г) М. Драгоманов?
35. Хто з українських літературних діячів обрав собі псевдонім «Вартовий»:
- А) І. Білик;
 - Б) Б. Грінченко;
 - В) І. Франко;
 - Г) В. Горленко?
36. Яка зі статей М. Драгоманова вийшла в 1881 році:
- А) «Шевченко, українофіли і соціалізм»;
 - Б) «Література російська, великоруська, українська і галицька»;
 - В) «Війна з пам'яттю про Шевченка»;
 - Г) «Тарас Шевченко в чужій хаті його імені»?
37. Назвіть автора публікацій «Південноруські нариси і портрети», «Дві поїздки з Костомаровим», «Іван Франко. «Захар беркут»:
- А) І. Білик;
 - Б) Б. Грінченко;
 - В) І. Франко;
 - Г) В. Горленко?

38. Назвіть автора художніх сатиричних творів, спрямованих на викриття графоманства та інших негативних літературних явищ: «З заздрощів», «Осли на Парнасі», «Химчині справи», «Патріот»:
- А) О. Маковей;
 - Б) П. Грабовський;
 - В) Б. Грінченко;
 - Г) П. Мирний.
39. В якій статті І. Франко пропонує поняття «адорація штуки»:
- А) «Політична поезія Шевченка»;
 - Б) «Наймичка» Т. Шевченка»;
 - В) «Слово про критику»;
 - Г) «Література, її завдання і найважливіші ціхи»?
40. Яких письменників віднесено до «нових» у статті С. Русової «Старе й нове в сучасній українській літературі»:
- А) І. Франка і П. Мирного;
 - Б) В. Стефаніка і М. Коцюбинського;
 - В) І. Карпенка-Карого та М. Старицького;
 - Г) О. Кобилянську та Лесю Українку.
41. В якому журналі виходить стаття І. Франка «Огляд української літератури за 1880 рік»:
- А) «Світ»;
 - Б) «Молот»;
 - В) «Дзвін»;
 - Г) «Друг»?
42. В яких роках Осип Маковей був редактором газети «Буковина»:
- А) 1894–1895;
 - Б) 1895–1897;
 - В) 1898–1899;
 - Г) 1887–1894?
43. Яка стаття О. Маковея не була опублікована в «Літературно-науковому вістнику»:
- А) «Андрій Чайковський» (1898);
 - Б) «Степан Ковалів» (1900);

- В) «Ольга Кобилянська» (1899);
Г) усі були опубліковані саме в цьому виданні?
44. З творами якого російського письменника порівнює А. Кримський збірку оповідань І. Франка «В поті чола»:
А) І. Тургенев «Записки мисливця»;
Б) Л. Толстой «Дитинство. Отроцтво. Юність»;
В) М. Помяловський «Нариси бурси»;
Г) М. Салтиков-Щедрін «Щоденник провінціала».
45. Кому належить оцінка «Лучшего стилиста, чем Федькович, не было и нет среди Галицких писателей»:
А) І. Франко;
Б) А. Кримський;
В) О. Кобилянська;
Г) Леся Українка?
46. Хто з наведених літературних критиків не сприймав творчості О. Кобилянської і в цілому негативно її оцінював:
А) Г. Хоткевич;
Б) І. Франко;
В) С. Єфремов;
Г) А. Кримський?
47. Хто з українських модерністів наважився переглянути історію української літератури з позицій естетизму і створив в 1909, 1912 рр. «Начерк історії української літератури»:
А) В. Пачовський;
Б) Б. Лепкий;
В) М. Яцків;
Г) М. Євшан?
48. Хто цитує Ф. Ніцше в статті «Суспільний і артистичний елемент у творчості»: «Мистецтво не є для боротьби, але для пауз і спочинку перед і серед неї»:
А) В. Пачовський;
Б) Ю. Лепкий;
В) М. Яцків;

- Г) М. Євшан?
49. Де відбувається філологічний семінар проф. В. Перетца:
А) у Київському університеті;
Б) у Львівському університеті;
В) у Києво-Могилянській академії;
Г) у Харківському університеті?
50. Хто не є слухачем семінару Володимира Перетца:
А) Л. Білецький;
Б) М. Зеров;
В) М. Драй-Хмара;
Г) С. Єфремов?
51. У якому році написана робота Леоніда Білецького «Основи української науково-літературної критики»:
А) 1918;
Б) 1920;
В) 1925;
Г) 1928?
52. Кому належить оглядова стаття «Українське літературознавство за 10 років революції»:
А) М. Зеров;
Б) В. Домонтович;
В) П. Филипович;
Г) М. Возняк?
53. В якому році засновано Всеукраїнську академію наук (ВУАН):
А) 1918;
Б) 1922;
В) 1925;
Г) 1928?
54. Який цикл памфлетів Миколи Хвильового виходить найпершим:
А) «Апологети писаризму»;
Б) «Камо грядеши»;
В) «Думки проти течії»;

Г) «Україна чи Малоросія?»?

55. Яка робота не належить Миколі Зерову:

- А) «Від Куліша до Винниченка»;
- Б) «Пушкін в українській літературі»;
- В) «Нове українське письменство»;
- Г) «До джерел»?

56. У якій роботі П. Филиповича йдеться не про О. Кобилянську:

- А) «Спустошена ідилія»;
- Б) «Історія одного сюжету»;
- В) «О. Кобилянська в літературному оточенні»;
- Г) «Поет огненного слова»?

57. Хто з учасників літературної дискусії прийняв бік Миколи Хвильового:

- А) Г. Яковенко;
- Б) Й. Сталін;
- В) М. Зеров;
- Г) Г. Епік?

58. Вкажіть представників марксистського літературознавства:

- А) П. Филипович та М. Зеров;
- Б) В. Коряк та Д. Загул;
- В) С. Єфремов та М. Грушевський;
- Г) Л. Білецький та Є. Маланюк.

59. Хто такий «первоприсутствующий» в українській літературі:

- А) П. Тичина;
- Б) М. Рильський;
- В) М. Хвильовий;
- Г) Т. Шевченко?

60. Хто з літераторів не очолював спілку письменників України:

- А) П. Тичина;
- Б) М. Рильський;
- В) М. Бажан;
- Г) О. Гончар?

61. Яку назву отримує творчий метод, який за радянської влади стає єдиним офіційним літературним напрямком:
- А) героїчний реалізм;
 - Б) комуністичний символізм;
 - В) критичний реалізм;
 - Г) соціалістичний реалізм?
62. Хто з українських літераторів пише це у своєму щоденнику 31 січня 1945 року: «Сьогодні роковини моєї смерті. 31 січня 1944 року мене було привезено в Кремль. Там мене було порубано на шмаття...», а пізніше «Я ходжу самотній, як у темному лісі серед привидів і вовкулаків»:
- А) О. Довженко;
 - Б) М. Рильський;
 - В) Л. Новиченко;
 - Г) В. Домонтович?
63. В організації виходу якої газети брала участь Олена Теліга:
- А) «Українське слово»;
 - Б) «Литаври»;
 - В) «Література і мистецтво»;
 - Г) усього вищеназваного.
64. Яка з цих статей кінця 40-х років 20 століття належить В. Петрову:
- А) «Три роки літературного життя в еміграції» (1948);
 - Б) «Естетична доктрина Шевченка» (1948);
 - В) «Стилі сучасної української літератури на еміграції» (1946);
 - Г) «Українська еміграційна література в Європі 1945–1949» (1949)?
65. Кому належить стаття «Шоста симфонія Миколи Куліша»:
- А) Ю. Шерех;
 - Б) Є. Маланюк;
 - В) Д. Донцов;
 - Г) А. Любченко?
66. У якому місті видано книгу Юрія Лавріненка «Розстріляне Відродження»:
- А) у Торонто;
 - Б) у Мюнхені;

- В) у Балтіморі;
- Г) у Нью-Йорку?

67. Якому питанню присвячено дискусію 50–60 рр., у межах якої опубліковано роботи «Звичайна людина чи міщанин» І. Дзюби, «Поезія, людина, сучасність» В. Іванісенко, «Життєва переконливість героя» Г. Сивоконя:
- А) сучасний герой літератури;
 - Б) висвітлення теми війни в літературі;
 - В) протистояння буржуазній літературі;
 - Г) реабілітація письменства 30-х рр.?
68. Про кого не йдеться в статті П. Загребельного «Три краплі смутку»:
- А) І. Світличний;
 - Б) Л. Кореневич;
 - В) О. Ставицький;
 - Г) І. Дзюба?
69. Навколо якого роману Олеся Гончара розгорнулася дискусія в 60-ті роки:
- А) «Собор»;
 - Б) «Тронка»;
 - В) «Берег любові»;
 - Г) «Прапороносці»?
70. Скільки поколінь українських письменників виділяє І. Кошелівець у роботі «Панорама найновішої літератури в УРСР» (1964):
- А) 2;
 - Б) 3;
 - В) 4;
 - Г) 5?
71. Хто з літературних критиків всебічно проаналізував кіноповісті О. Довженка:
- А) Ю. Барабаш;
 - Б) І. Світличний;
 - В) Є. Сверстюк;
 - Г) І. Дзюба?

72. Як називається книга Івана Дзюби, присвячена творчості Ліни Костенко:
А) «Інтернаціоналізм чи русифікація?»;
Б) «Є поети для епох»;
В) «Спогади і роздуми на фінішній прямій»;
Г) «Грані кристалу»?
73. До кого звернена робота «Інтернаціоналізм чи русифікація?»:
А) до українського письменства;
Б) до широкого загалу читачів;
В) до західної інтелігенції;
Г) до партійців?
74. Назвіть автора книги «Кітч і література»:
А) Р. Харчук;
Б) І. Бондар-Терещенко;
В) Т. Гундорова;
Г) Є. Баран.
75. Назвіть автора роботи «Нарис розвитку естетичної думки на Україні» (1981):
А) Л. Новиченко;
Б) Р. Гром'як;
В) І. Іваньо;
Г) Д. Наливайко.
76. Якою мовою написано роботу Г. Грабовича «Шевченко як міфотворець» (1990):
А) українською;
Б) англійською;
В) польською;
Г) чеською?
77. Назвіть автора книжок «Романтичний епос», «Григорій Косинка», «Ін-тим письменницької праці», «Художня література України»:
А) М. Жулинський;
Б) М. Ільницький;
В) М. Наєнко;
Г) Н. Зборовська.

78. Яка з названих робіт не належить Євгеніві Барану:
- А) «Зоїлові терени» (1998);
 - Б) «Звичайний читач» (2000);
 - В) «Навздогін дев'яностим» (2006);
 - Г) «Не убійenna література» (2007)?
79. Головним редактором якого журналу є Григорій Гусейнов:
- А) «Дике поле»;
 - Б) «Дніпро»;
 - В) «Шо»;
 - Г) «Кур'єр Кривбасу»?
80. Хто є засновником журналу «Четвер» у 1989 році:
- А) Ю. Издрік;
 - Б) Ю. Андрухович;
 - В) Т. Прохасько;
 - Г) В. Єшкілев?
81. Редактором якого інтелектуально-художнього журналу є О. Корабльов:
- А) «Літературний Тернопіль»;
 - Б) «Дике поле»;
 - В) «Кальміюс»;
 - Г) «Київська Русь»?

Ключ до тестів

1А	2Г	3В	4Б	5Б	6Г	7Г	8В	9Б	10Б
11Б	12Б	13А	14В	15 В	16 Г	17Б	18В	19А	20А
21В	22В	23Г	24А	25Б	26В	27А	28А	29В	30Г
31Б	32Г	33В	34Г	35Б	36А	37Г	38В	39Б	40Б
41А	42Б	43Г	44В	45Г	46В	47Б	48Г	49А	50Г
51В	52В	53А	54Б	55Б	56Г	57 В	58Б	59В	60А
61В	62А	63Г	64Б	65А	66Б	67А	68Г	69А	70В
71А	72Б	73Г	74В	75Б	76В	77Г	78Г	79А	80Б

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДОДАТКИ

Додаток № 1

План літературно-критичного аналізу ліричного твору

1. Автор, назва твору.

2. До якої збірки він входить, рік написання, де опублікований (якщо опублікований у журналі або на інтернет-ресурсі)?

3. Яке місце у творчості поета посідає цей твір (характерні риси, емоційний тон, стиль, типовість, лейтмотиви (теми, які повторюються у творчості), твір відкриває нову сторінку у творчій біографії поета, твір є самоповторенням та інше)?

4. Яке місце в сучасному літературному процесі посідає твір (на яку поетичну, культурологічну або філософську традицію спирається, до якої літературної парадигми (течія, угруповання тощо) може бути віднесений, актуальність твору в суспільно-історичному розрізі)? Аргументуйте.

5. Як твір був сприйнятий, чи мав резонанс у літературному середовищі, огляд відгуків на нього інших критиків (якщо існують)?

6. Чи наявна у творі автентична (оригінальна, неповторна авторська) естетична програма. У чому вона виявляється? Охарактеризуйте її.

7. Які горизонти мистецтва поезії і розуміння буття відкриває твір читачеві (якщо відкриває)? Поясніть це.

8. Які «знахідки» в ньому є з точки зору поетики, техніки, стилю?

9. Що дає сучасності цей твір. Яке розуміння всесвіту і людини ми отримуємо в ньому?

10. Як можна прогнозувати розвиток авторської творчості й дивитись на майбутнє літератури взагалі, виходячи з критичного аналізу цього твору? Зробіть прогноз.

Якщо твір загалом заслуговує на негативну оцінку, все одно аргументовано поясніть різні його сторони. Поясніть, у чому полягає естетична недосконалість, художня непереконливість твору.

Твір має бути опублікований в останні 5 років, краще взагалі за останній рік. Обсяг роботи не більше 2 сторінок (12 кегль, інтервал 1). Текст, який аналізуєте, додати.

План можна змінювати і доповнювати з урахуванням специфіки обраного для критичного розгляду твору.

Додаток № 2

План критичного огляду періодичного літературного видання

1. Назва видання, рік, номер, де виходить, як часто, хто керівник та інші загальні відомості про видання.
2. Позичіонування видання, відповідність позиціонування і контенту.
3. Концепція (цілі видання, цільова аудиторія, загальна характеристика контенту).
4. Особливості випуску, огляд якого ви робите (до чого номер приурочений, чим особливий).
5. Характеристика структури видання (які рубрики наявні, чому саме такі, чи вдало структуроване видання, співвідношення критики і художніх творів, про що свідчать ті чи інші особливості структури).
6. Тематика і проблематика публікацій (які тенденції можна прослідкувати, які теми домінують).
7. Жанрове розмаїття видання.
8. Авторський склад (чи є відомі критики, письменники сучасності, на що це впливає, чим взагалі цікавий склад авторів видання).
9. Стил ь видання в цілому і окремих матеріалів зокрема.
10. Детальний огляд двох-трьох найбільш вагомих, на ваш погляд, публікацій номеру.
11. Естетична і громадська зорієнтованість видання (якщо можна простежити певні тенденції в розумінні функцій і сутності літератури, її зв'язку з життям суспільства і т. п., то вкажіть на це, підкріпивши вашу думку матеріалом).
12. Ваша оцінка видання, достоїнства і недоліки.

Навчальне видання

Історія української літературної критики

Навчально-методичний посібник

Укладач

Міннуллін Олег Рамільович

Дизайн обкладинки	Л. Ю. Мінулліна
Верстка	А. Ю. Муромцева

Підписано до друку 17.06.2016 р.
Формат 60×84/16. Умовн. друк. арк. 3,49.
Тираж _____ прим. Зам. № _____.